

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ FILOZOFIJE 2024.
RJEŠENJA TESTA

1. Kako se prema Platonu u Državi čuvari trebaju odnositi prema vlastitoj djeci u ratu i zašto? (3 boda)

1 bod = Djecu trebaju voditi u rat da gledaju ratna zbivanja.

1 bod = Istodobno trebaju paziti na sigurnost djece jer je njihovo stradavanje štetno i za državu.

1 bod = Djecu odmalena treba učiti promatrati ratna zbivanja i jahati najbrže i najpitomije konje da se upute u ratne pohode, uče o ratovanju i lakšem spašavanju iz rata.

[Platon, *Država*]

2. Kakvo postupanje prema neprijatelju Platon u Državi smatra ispravnim? (5 bodova)

1 bod = Prema zarobljenicima treba postupati ovisno o tome jesu li Heleni ili barbari. Helene ne bi trebalo porobljavati.

1 bod = Pobijeđenoga neprijatelja ne smije se pljačkati, samo se oružje može oduzeti.

Pljačkanje bi kukavicama u vlastitim redovima bio izgovor da zaostaju u borbi. Mnoge su vojske propale zbog otimačine.

1 bod = Poginulim protivničkim vojnicima treba omogućiti pokop, ne braniti njihov ukop.

1 bod = Oružje se ne smije nositi u hramove kao dar, osobito ne oteto helensko oružje.

1 bod = Ne treba pustošiti helensku zemlju i paliti osvojene kuće, dopušteno je samo otimati ljetinu.

[Platon, *Država*]

3. Koje dvije vrste neprijateljstva razlikuje Platon u Državi? (2 boda)

1 bod = Neprijateljstvo između Helena i barbara treba nazvati ratom, oni su po prirodi zaraćeni.

1 bod = Kad su Heleni međusobno suprotstavljeni, onda je to svađa jer oni nisu po prirodi neprijatelji, ali je došlo do nesloge među njima.

[Platon, *Država*]

4. Čemu prema Aristotelu u *Politici* trebaju, a čemu ne trebaju služiti vježbe u ratnome umijeću? (3 boda)

1 bod = Vježbe u ratnome umijeću ne smiju služiti porobljavanju onih koji to ne zaslužuju.

1 bod = Vježbe u ratnome umijeću trebaju služiti u obrambene svrhe.

1 bod = Vježbe u ratnome umijeću trebaju težiti vladavini koja je na korist vladanicima, a ne gospodstvo nad svima, već samo nad onima koji su zaslužili ropstvo.

[Aristotel, *Politika*]

5. Koje dvije vrste nadjačavanja razlikuje Ciceron i kad se primjenjuju? (3 boda)

1 bod = Postoje dvije vrste nadjačavanja – raspravom – svojstveno ljudima i silom – svojstveno životinjama.

1 bod = Silu treba primijeniti ako je nemoguće dalje se služiti razgovorom.

1 bod = Ratovi se smiju poduzimati samo zato da bi se moglo živjeti u miru, a kad se postigne pobjeda treba poštediti one koji nisu bili okrutni i divlji u ratu.

[Ciceron, *O dužnostima*]

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ FILOZOFIJE 2024.
RJEŠENJA TESTA

6. Koje uvjete za pravedan rat ističe Ciceron? (2 boda)

1 bod = Rat je pravedan ako se povede nakon ponovljenih pregovora.

1 bod = Rat je pravedan ako se izda upozorenje prije konačne objave rata.

[Ciceron, *O dužnostima*]

7. Kakav rat Augustin smatra nužnim i zašto te kako opisuje osobe koje su ravnodušne prema strahotama rata? (3 boda)

1 bod = pravedan rat

1 bod = Pravedan rat je nametnut opačinom oprečne strane.

1 bod = Takve su osobe bjednije od svih jer su izgubile ljudsko čuvstvo.

[Aurelije Augustin, *O državi Božjoj*]

8. Što prema Augustinu predstavlja mir među ljudima u različitim međuljudskim odnosima? (4 boda)

1 bod = Mir među ljudima uređena je složnost.

1 bod = Mir doma uređena je složnost ukućana što se tiče naređivanja i slušanja.

1 bod = Mir grada uređena je složnost građana u naređivanju i slušanju.

1 bod = Mir nebeskoga grada najuređenija je i najsloženija zajednica uživanja Boga te uzajamno u Bogu.

[Aurelije Augustin, *O državi Božjoj*]

9. Koje zahtjeve prema Tomi Akvinskom neki rat mora ispuniti da bi bio pravedan ? (3 boda)

1 bod = Dostojanstvo vladara po čijoj se zapovijedi vodi rat. Privatne osobe ne smiju započinjati rat ni pozivati ljude u rat. Vladari se moraju brinuti o općemu dobru grada, pokrajine ili kraljevstva te voditi obrambeni rat i braniti se od unutrašnjih neprijatelja.

1 bod = Zahtijeva se pravedan razlog rata – da su oni koji su napadnuti zaslužili biti napadnuti zbog neke krivnje.

1 bod = Zahtijeva se ispravna nakana onih koji ratuju – unapređenje dobra ili izbjegavanje zla , težnja za mirom.

[Toma Akvinski, *Država*]

10. Koje varke u ratu Toma Akvinski smatra prihvatljivim, a koje ne? (2 boda)

1 bod = Varke su usmjerene na to da prevare neprijatelje i koriste se riječima i djelima na dva načina. Prvi je način govorenje neistine/laganje ili neodržanje obećanja i to nije dopušteno varanje neprijatelja.

1 bod = Drugi je način varanja našim riječima i djelima neotkrivanje naših namjera ili nauma neprijatelju i to je prihvatljivo, svoje ratne planove treba čuvati u tajnosti da ih neprijatelj ne bi doznao.

[Toma Akvinski, *Država*]

NATJECANJE IZ FILOZOFIJE – TABLICA ZA VREDNOVANJE ESEJA

	ASPEKT	OPISIVAČI	UKUPNO BODOVA	NAPOMENA
A.	ARTIKULACIJA		8	
1.	relevantnost teze	Teza eseja relevantna je s obzirom na temu (obuhvaća bitne implikacije koje slijede na osnovi teme eseja).	2	indeks s kojim se množe bodovi za argumentaciju
2.	organizacija eseja	U uvodnome se dijelu iznosi jasno formulirana teza, u središnjemu dijelu argumentacija i kritička analiza protuargumentacije, a u završnome dijelu zaključak koji slijedi iz prethodnih dijelova. (funkcionalna trodijelna struktura).	6	
B.	ARGUMENTACIJA		22	
1.	konkluzivnost argumenata	Argumenti potkrepljuju tezu eseja (konkluzivnost).	4	Dodijeljeni bodovi za B1, B2, B3 i B4 množe se s bodovima dodijeljenim za A 1 (0, 1 ili 2)
2.	kvaliteta argumenata	Argumenti su jasno artikulirani i dobro obrazloženi (kvaliteta argumenata).	2	
3.	inovativnost u argumentaciji	Argumenti prelaze okvire samih tekstova.	1	
4.	kritička analiza protuargumenata	Mogući protuargumenti dobro su kritički analizirani („pobijanje“ protuargumenata).	4	
C.	POTKREPA		10	
1.	točnost i relevantnost navoda	Koriste se točni i relevantni navodi koji odgovaraju postavljenoj tezi i argumentaciji.	4	
2.	relevantnost primjera	Iznose se relevantni primjeri s obzirom na postavljenu tezu eseja i argumentaciju.	6	

NATJECANJE IZ FILOZOFIJE – TABLICA ZA VREDNOVANJE ESEJA

A. ARTIKULACIJA		RASPON BODOVA	DODIJELJENI BODOVI
A.1	Teza je eseja relevantna s obzirom na temu.	2	
	Teza eseja djelomično je relevantna s obzirom na temu.	1	
	Teza eseja nije relevantna s obzirom na temu.	0	
	<i>Maksimalan broj bodova A.1</i>	2	
A.2	Funkcionalna trodijelna struktura: a) u uvodnome se dijelu iznosi jasno formulirana teza / u uvodnome dijelu nije jasno formulirana teza	0-2	
	b) u središnjemu se dijelu iznosi argumentacija i kritička analiza protuargumentacije. Elementi središnjega dijela eseja logično su povezani / U središnjemu dijelu nije iznesena argumentacija i kritička analiza protuargumentacije ili ti elementi središnjega dijela eseja nisu logično povezani	0-2	
	c) u završnome se dijelu iznosi zaključak koji slijedi iz prethodnih dijelova / u završnome se dijelu ne iznosi zaključak koji slijedi iz prethodnih dijelova.	0-2	
	Izostanak funkcionalne trodijelne strukture.	0	
	<i>Maksimalan broj bodova A.2</i>	6	
		UKUPNO A	

NATJECANJE IZ FILOZOFIJE – TABLICA ZA VREDNOVANJE ESEJA

B. ARGUMENTACIJA		RASPON BODOVA	DODIJELJENI BODOVI
B.1	Argumenti potkrepljuju tezu.	4	
	Argumenti djelomično potkrepljuju tezu (djelomična konkluzivnost) ili je argumentacija djelomično pogrešna).	1-3	
	Argumenti ne potkrepljuju tezu.	0	
	<i>Maksimalan broj bodova B.1*</i>	4	
B.2	Argumenti su jasno artikulirani i dobro obrazloženi.	2	
	Argumenti su djelomično jasno artikulirani i/ili dobro obrazloženi.	1	
	Argumenti nisu jasno artikulirani ni dobro obrazloženi.	0	
	<i>Maksimalan broj bodova B.2*</i>	2	
B.3	Argumenti prelaze okvire zadanih tekstova.	1	
	Argumenti u potpunosti ostaju unutar okvira zadanih tekstova.	0	
	<i>Maksimalan broj bodova B.3*</i>	1	
B.4	Protuargumenti su točno i jasno predstavljeni, analizirani i vrednovani.	4	
	Protuargumenti su navedeni, no analiza i evaluacija je pojednostavnjena i/ili djelomično pogrešna.	1-3	
	Izostanak odgovarajućih protuargumenata.	0	
	<i>Maksimalan broj bodova B.4*</i>	4	
* Dodijeljeni bodovi za B1, B2, B3 i B4 množe se brojem bodova (0, 1 ili 2) koji su dodijeljeni za A1		UKUPNO B	

NATJECANJE IZ FILOZOFIJE – TABLICA ZA VREDNOVANJE ESEJA

C. POTKREPA		RASPON BODOVA	DODIJELJENI BODOVI
C.1	Točni navodi iz filozofske literature** i druge relevantne teorijske literature koji odgovaraju postavljenoj tezi i argumentaciji.	4	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ točni navodi iz filozofske i druge relevantne teorijske literature koji odgovaraju izvedenoj argumentaciji, no ne posve i tezi eseja ▪ točni navodi iz filozofske literature i druge relevantne teorijske literature, no rubno povezani s korištenom argumentacijom i tezom eseja ▪ djelomično točni ili nepotpuni navodi iz filozofske literature i druge relevantne teorijske literature 	1-3	
	Potpuni izostanak ili potpuna netočnost korištenih navoda iz filozofske i druge relevantne teorijske literature.	0	
	<i>Maksimalan broj bodova C.1</i>	4	
C.2	Iznose se relevantni primjeri s obzirom na postavljenu tezu eseja i izvedenu argumentaciju.	5-6	
	Iznose se relevantni primjeri, no njihova je analiza skromna i/ili pojednostavnjena.	3-4	
	Iznose se primjeri koji nisu posve relevantni s obzirom na postavljenu tezu eseja i argumentaciju.	1-2	
	Potpuni izostanak relevantnih primjera.	0	
	<i>Maksimalan broj bodova C.2</i>	6	
		UKUPNO C	

** Izraz *filozofska literatura* (C1) podrazumijeva sve relevantne filozofske izvore, a ne samo one koji su zadani u okviru natjecanja.

Postignuti bodovi	Artikulacija (A1 + A2)	Argumentacija (B1+B2+B3+B4) x A1	Potkrepa (C1 + C2)	UKUPNO